

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la proiectul Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru aprobarea „Instrucțiunii cu privire la raportarea organizațiilor de creditare nebanclară” (în continuare - proiectul hotărârii)

Conținutul punctelor din proiectul prezentat spre consultare publică	Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Nr. obiecții/propunerii/recomandării	Conținutul obiecției/propunerii/recomandării	Argumentarea autorului proiectului
1	2	3	4	5
I. Obiecții și propuneri de ordin general				
	Ministerul Justiției al RM	1.	De ordin redacțional, comunicăm că odată cu prezentarea proiectului spre înregistrare Ministerului Justiției urmează a fi inclusă parafa de înregistrare a acestuia.	Se acceptă
	Ministerul Justiției al RM	2.	Pe parcursul proiectului se va lua în considerare faptul că punctul se evidențiază printr-o ușoară retragere spre dreapta de la alinierea textului pe verticală.	Se acceptă
	Ministerul Justiției al RM	3.	Normele privind structura și modul de întocmire a rapoartelor din anexele Instrucțiunii se recomandă a fi grupate și evidențiate ca elemente structurale distincte în cadrul anexelor (spre exemplu, la anexa nr. 2 – „I. Bilanțul specific”, urmat de textul propus, „II. Structura și modul de întocmire a bilanțului specific”, urmat de textul propus).	Se acceptă
	AmCham Moldova	4.	Considerăm necesară clarificarea obligațiunii pentru OCN-uri de a	Comentariu:

		<p>prezenta BNM rapoartele specifice întocmite conform SNC.</p> <p>În Hotărârea CNPF nr. 52/6 din 24-09-2015 privind aprobarea Instrucțiunii cu privire la raportarea organizațiilor de microfinanțare, în art. 2 este indicat faptul că OCN-urile sunt obligate să întocmească și să prezinte rapoarte specifice la Comisia Națională a Pieței Financiare în conformitate cu Legea contabilității, Standardele Naționale de Contabilitate și prezenta Instrucțiune. În text este indicată Legea contabilității, care permite OCN-urilor să țină evidența contabilă conform IFRS.</p> <p>Astfel, este imperios necesar de a permite OCN-urilor care țin evidența contabilă în baza Standardelor Internaționale de Raportare Financiară și ale căror situații financiare auditate sunt emise în baza prevederilor IFRS să întocmească și să prezinte rapoarte specifice cu privire la situația financiară către autoritatea de supraveghere, în conformitate cu IFRS, prin completarea pct. 2 din Instrucțiune cu „OCN au dreptul de a selecta standardele contabile utilizate pentru situațiile financiare individuale ale OCN supuse</p>	<p>Menționăm că art.4 alin (2) din Legea contabilității nr.113/2007 prevede întocmirea situațiilor financiare în baza IFRS sau SNC, astfel, dat fiind faptul că în lege există opțiuni, pentru clarificare și uniformizare a modului de întocmire și prezentare a rapoartelor specifice la CNPF, în pct.2 din Instrucțiunea nr. 52/6/2015 a fost inclus textul „Standardele Naționale de Contabilitate și prezenta Instrucțiune”, respectiv, toate entitățile urmau conform instrucțiunii să aplice SNC în scop de raportare la autoritatea de supraveghere.</p> <p>Menținerea aceluiași principiu de raportare se propune și în prezentul proiect de instrucțiune.</p>
--	--	---	--

			auditului obligatoriu (Standarde Naționale de Contabilitate sau Standardele Internaționale de Raportare Financiară)”, urmând a fi clarificat și aspectul prezentării în rapoartele specifice a unor elemente ale IFRS, precum: dreptul de utilizare a activelor și instrumentelor financiare derivate.	
	OCN Sebo Credit SRL	5.	<p>În Hotărârea CNPF nr. 52/6 din 24-09-2015 privind aprobarea Instrucțiunii cu privire la raportarea organizațiilor de microfinanțare, în art. 2 este indicat că OCN-urile sunt obligate să întocmească și să prezinte rapoarte specifice la CNPF în conformitate cu Legea contabilității, Standardele Naționale de Contabilitate și prezenta Instrucțiune. În textul art. 2 este indicată Legea contabilității, care permite OCN-urilor să țină evidența contabilă conform IFRS. Ținând cont de parcursul european pe care l-a ales țara noastră, este salutară ținerea evidenței contabile conform IFRS. Mai mult ca atât, entitățile de interes public, băncile și companiile de asigurări sunt obligate să țină evidența conform IFRS. Pentru a întocmi rapoarte specifice conform SNC, compania noastră va avea</p>	<p>Comentariu: Prevederile instrucțiunii nu limitează entitățile supravegheate în dreptul de a ține contabilitatea în conformitate cu standardele alese în funcție de necesitățile companiei. Instrucțiunea stabilește rapoartele specifice și modul de completare a acestora, fiind menținut același principiu de raportare aplicat și în instrucțiunea în vigoare. Menționăm că pentru clarificare și uniformizare a modului de întocmire și prezentare a rapoartelor specifice, în pct. 2 din Instrucțiunea nr. 52/6/2015 a fost inclus textul „Standardele Naționale de Contabilitate și prezenta Instrucțiune”, respectiv, toate entitățile urmau conform instrucțiunii să aplice SNC în scop de raportare la autoritatea de supraveghere.</p>

			<p>nevoie de resurse suplimentare și costuri adiționale.</p> <p>Alt aspect la care dorim să atragem atenția sunt cerințele pentru tranziția de la rapoartele specifice prezentate anterior la CNPF și BNM conform IFRS la rapoarte specifice întocmite conform SNC.</p> <p>Conform art. 22 din Legea cu privire la organizațiile de creditare nebancaară, prezentăm la BNM situațiile financiare auditate, în cazul nostru acestea sunt întocmite conform IFRS. În acest caz datele din situațiile financiare auditate întocmite conform IFRS și datele din rapoartele specifice care vor fi prezentate lunar și trimestrial conform SNC vor fi diferite.</p> <p>Ulterior urmează să fie clarificat și aspectul prezentării în rapoartele specifice a drepturilor de utilizare a activelor, element al IFRS. Unde se vor include: activul aferent dreptului de utilizare, datoria privind dreptul de utilizare a activelor, cheltuielile</p>	<p>Totodată, menționăm că soluția respectivă este una de moment și derivă din conjunctura actuală a pieței, or cca 95% din OCN înregistrate în ROCNA țin contabilitatea doar în baza Standardelor Naționale de Contabilitate, respectiv tranziția la IFRS într-un termen restrâns ar putea avea un impact negativ considerabil asupra sectorului.</p> <p>BNM înțelege importanța alinierii cadrului normativ aferent procesului de raportare și consideră că tranziția ulterioară la IFRS va spori semnificativ credibilitatea și obiectivitatea informațiilor raportate de către sector și va permite comparabilitatea sectoarelor creditării bancare și nebancaare.</p> <p>Totodată, considerăm că tranziția urmează a fi făcută treptat, în vederea asigurării unui interval de timp adecvat pentru implementarea IFRS de către OCN înscrise în ROCNA.</p> <p>În cazul în care sunt identificate (în rapoarte auditate) elemente de bilanț care vor fi înregistrate diferit față de prevederile standardului aplicat, diferența</p>
--	--	--	--	--

			privind amortizarea aferentă dreptului de utilizare și cheltuielile cu dobânda aferentă dreptului de utilizare?	apărută în contextul tranziției va fi confirmată în mod corespunzător la solicitarea supraveghetorului.
	Ministerul Finanțelor al RM	6.	Cu referire la noțiunea de “instituție financiară” care este utilizată pe larg pe tot textul proiectului menționăm că, în conformitate cu prevederile art.148 din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor, orice referire sau trimitere în acte normative la termenul de “instituție financiară” se va considera ca referire și/sau trimitere la termenul de „bancă” prevăzut la art.3 din legea menționată. Astfel, întru evitarea erorilor de interpretare și a confuziilor, se propune ca sintagma „instituție financiară” la orice formă gramaticală, să se substituie cu cuvintele „entitate financiară” la forma gramaticală corespunzătoare.	Se acceptă
Anexa nr. 9	OCN Sebo Credit SRL	7.	Ținând cont de volumul mare de date, care vor fi prezentate în formularul OCN0108, rugăm extinderea termenului pentru prezentarea acestui raport cu 6-12 luni, pentru a reuși să modificăm sistemele noastre interne, conform noilor cerințe. Completarea raportului manual nu este o soluție realizabilă, este nevoie de implementat schimbul de date dintre	Comentariu: La multipla solicitare a entităților raportoare, în scopul adaptării sistemelor de raportare, termenul de prezentare a rapoartelor va fi extins, cu intrarea în vigoare a hotărârii la data de 01.07.2024.

			sistemul nostru și sistemul de raportare al BNM, ceea ce va necesita câteva luni bune.	
	AmCham Moldova	8.	Ca și concept general, urmează ca toate câmpurile noi (ce țin în special de anexa. nr. 9), care nu erau necesare de a fi salvate și stocate, să fie completate exclusiv pentru creditele acordate începând cu intrarea în vigoare a instrucțiunii. Pentru a fi utilizate date în diverse rapoarte, urmează a fi create și dezvoltate mecanisme eficiente pentru calcularea, stocarea și, ulterior, exportul acestor date. Este important de menționat că raportarea unor indicatori poate fi necesară exclusiv pentru autoritatea de supraveghere, dar costurile de infrastructură asociate sunt semnificative și trebuie să fie suportate de către organizațiile de creditare nebanară care vor trebui să aloce resursele necesare pentru a asigura o gestionare corectă a activității lor.	Comentariu: Ca și concept general, raportul permite necompletarea unor coloane care nu sunt necesare conform tipului de credit/pentru care nu există informația, totodată, indicatorii trebuie să fie completați pentru toate creditele acordate după intrarea în vigoare a actelor normative în care aceștia au fost stabiliți. Totodată, se extinde termenul de intrare în vigoare a raportului, astfel, entitatea raportoare va asigura raportarea tuturor indicatorilor conform contractelor.
II. Obiecții și propuneri la articolele/punctele din nota informativă, proiectul hotărârii și proiectul instrucțiunii				
1. La nota informativă a proiectului				
Secțiunea 4. „Ținând cont de complexitatea tehnică și necesitatea unei perioade de timp suficiente pentru implementarea adaptărilor atât de	AmCham Moldova	1.	Menționăm că modificarea bazelor de date și implementarea mecanismelor de calcul și stocarea acestora reprezintă un proces costisitor și de durată. Termenul	Se acceptă La multipla solicitare a entităților raportoare, în scopul adaptării sistemelor de raportare, termenul de prezentare a rapoartelor va fi

<p>către BNM, cât și de către sectorul OCN (peste 150 entități), se propune intrarea în vigoare a proiectului începând cu data de 1 ianuarie 2024.”</p>			<p>propus de intrare în vigoare la 01.01.2024 poate fi considerat insuficient pentru a permite OCN-urilor să ajusteze sistemele informaționale și procesele interne. Prin urmare, se propune ca termenul de intrare în vigoare și de raportare conform noii instrucțiuni să fie prelungit la 6 luni după publicarea acesteia (așa cum era prevăzut în varianta inițială), or, prezentarea rapoartelor pentru luna ianuarie 2024, până pe data de 25 februarie 2024, completate conform rigorilor propuse, nu pare a fi reală.</p>	<p>extins, cu intrarea în vigoare a hotărârii la data de 01.07.2024.</p>
	<p>Ministerul Justiției al RM</p>	<p>2.</p>	<p>Considerăm necesară o argumentare complexă în nota informativă care va permite o înțelegere mai clară a necesității Băncii Naționale a Moldovei de a prevedea un asemenea termen pentru raportarea organizațiilor de creditare nebancaară potrivit formularului OCN0109, or, potrivit art. 71 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, la interpretarea actului normativ se va ține cont de nota informativă care a însoțit proiectul actului normativ, respectiv, și de alte documente care permit identificarea voinței autorității publice care a adoptat, a aprobat sau emis actul normativ.</p>	<p>Comentariu: Actualmente, conform Regulamentului nr. 41/4/2018 cu privire la transparența structurii de proprietate a organizației de creditare nebancaară, OCN vor prezenta anual informație despre deținători. Totodată, BNM va iniția modificări la Regulamentul nr. 41/4/2018, privind excluderea acestor anexe, astfel încât raportarea să nu se dubleze. BNM și-a propus să aprobe un act normativ unic, care conține toate cerințele de raportare și formularele necesare pentru raportare de către OCN privind deținătorii acesteia.</p>

2. La proiectul hotărârii				
Pct. 1: „Se aprobă Instrucțiunea cu privire la raportarea organizațiilor de creditare nebancară, conform anexei la prezenta hotărâre.”	Ministerul Justiției al RM	1.	Cuvintele „conform anexei la prezenta hotărâre” se vor substitui cu textul „(se anexează)”.	Se acceptă
Pct. 3 lit.c) (modificat în lit. b): „potrivit formularului OCN0109 din anexa nr.10, prezentarea va fi efectuată pentru situația din 31.12.2023.”	Ministerul Justiției al RM	2.	Semnalăm că, asemenea prevederi ar putea contraveni principiului neretroactivității legii, în temeiul căruia actul normativ produce efecte doar cât este în vigoare și, de regulă, nu poate fi retroactiv sau ultra activ, or, având în vedere că proiectul hotărârii va intra în vigoare la 01 ianuarie 2024, considerăm oportun ca organizațiile de creditare nebancară să prezinte raportul potrivit formularului OCN0109 din anexa nr. 10 pentru situația din 01 ianuarie 2024, odată cu intrarea în vigoarea a prezentei hotărâri.	Comentariu: La multiplele solicitări ale entităților, intrarea în vigoare a proiectului se va extinde, astfel raportul OCN0109 va fi prezentat la situația din 31.12.2024.
3. La proiectul instrucțiunii				
În parafa de aprobare a Instrucțiunii: „Anexă la Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. _ din ___ 2023”	Ministerul Justiției al RM	1.	Textul „Anexă la Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. din 2023” se va substitui cu textul „Aprobată prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. /2023”.	Se acceptă
Pct. 2: „OCN sunt obligate să întocmească și să prezinte rapoarte specifice cu privire la situația	Ministerul Justiției al RM	2.	Cuvintele „aprobat de Ministerul Finanțelor” se vor substitui cu cuvintele „aprobat de ministrul finanțelor”, or, potrivit art. 11 alin.	Se acceptă

<p>financiară și activitatea de bază (în continuare - rapoarte) autorității de supraveghere, în conformitate cu cerințele prezentei instrucțiuni și a Standardelor Naționale de Contabilitate aprobate de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova.”</p>			<p>(1) lit. k) din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, ministrul emite în mod unipersonal ordine în limitele competenței sale. Astfel, se va ține cont că actele se emit de conducătorul autorității publice și nu de către autoritate nemijlocit.</p>	
<p>Pct. 3: „Rapoartele se prezintă însoțite de foaia de titlu, conform anexei nr.1.”</p>	<p>Ministerul Justiției al RM</p>	<p>3.</p>	<p>Enunțul potrivit căruia „Rapoartele se prezintă însoțite de foaia de titlu, conform anexei nr.1.”, se propune a fi prevăzut într-un punct distinct, pornind de la conținutul normativ al acestuia.</p>	<p>Comentariu: „Foaia de titlu” a fost redenumită în „Detalii de identificare” și a fost inclusă în punctul 3 subpunctul 1) precum și menționată în punctul 4 subpunctul 1).</p>
<p>Pct. 4: „4.Rapoartele menționate în pct. 3 se prezintă: Anexele nr. 2 - 8, trimestrial, până la data de 25 a lunii următoare perioadei de raportare; Anexa nr. 9, lunar, până la data de 25 a lunii următoare perioadei de raportare; Anexa nr. 10, anual, până la data de 30 aprilie al anului următor celui de gestiune. În cazul în care data limită de raportare este o zi de sărbătoare nelucrătoare sau o zi de sâmbătă ori de duminică, rapoartele se prezintă în ziua lucrătoare precedentă.”</p>	<p>Balkanica SRL</p>	<p>4.</p>	<p>Considerăm că prezentarea lunară a raportului va afecta activitatea OCN și va necesita un efort nejustificat de mare pentru raportare. Remarcăm faptul că, în general, conținutul rapoartelor și procedura de raportare este foarte rigidă și formalizată, fapt care necesită unități de personal ale OCN special dedicate întocmirii și prezentării rapoartelor. În acest context, propunem/solicităm substituirea cuvântului „lunar” cu cuvântul „trimestrial”, precum și modificarea în textul proiectului a tuturor referințelor la raportarea lunară (de ex. pct. 3 lit.a) din proiectul de hotărâre, pct.5 din anexă.</p>	<p>Se acceptă</p>

	PrimInvestNord SRL		În opinia noastră, prezentarea rapoartelor financiare ar fi binevenită să se efectueze trimestrial și anual.	Se acceptă
	OCN Expert Leasing & Finance SRL		Anexa nr.9 se propune ca aceasta să fie prezentată trimestrial.	Se acceptă
	AmCham Moldova		1) Pentru închiderea trimestrului 4 al fiecărui an este nevoie de mai mult de 25 de zile decât pentru închiderea oricărui trimestru. Reconcilierea anuală cu furnizorii, clienții, inventarierea, evaluările anuale ale unor active, declarația privind impozitul pe venit și alte procese care se fac la închiderea anului financiar necesită o perioadă mai îndelungată și respectiv procesul de închidere financiară a trimestrului 4 durează mai mult. Luând în considerație aceste argumente, toate rapoartele anuale către CNPF anterior, BNS, SFS se prezintă de către OCN în termen de 90 de zile calendaristice ce urmează după perioada de gestiune. Proiectul Instrucțiunii cu privire la raportarea OCN inițiată de către CNPF conținea la p.8 la fel următoarea mențiune „pentru trimestrul IV se prezintă de către OCN în termen de 90 de zile calendaristice ce urmează după perioada de gestiune”, dar această prevedere a fost eliminată	1) Nu se acceptă Din punct de vedere prudential, termenul de 90 zile calendaristice este excesiv. În scopul efectuării unor modificări în rapoartele prezentate la autoritate este posibilă raportarea repetată însoțită de o notă justificativă. 2) Se acceptă 3) Se acceptă

			<p>din redacția BNM. Se propune actualizarea în acest sens a instrucțiunii prin includerea următoarei fraze: „Anexele nr. 2 - 8 pentru trimestrul IV se prezintă de către OCN în termen de 90 de zile calendaristice ce urmează după perioada de gestiune”.</p> <p>2) De asemenea, se propune prezentarea trimestrială a raportului cu privire la portofoliu (Anexa nr.9), cu extinderea termenului până la data de 30.</p> <p>3) Propunem modificarea pct. 4 și expunerea în următoarea redacție, analogic altor acte normative, inclusiv conform art. 389 din Codul Civil: „În cazul în care data limită de raportare este o zi de sărbătoare nelucrătoare sau o zi de sâmbătă ori de duminică, rapoartele se prezintă în următoarea zi lucrătoare”.</p>	
<p>Pct.6 (renumerotat în pct.7): „6. Rapoartele se prezintă în formă electronică, în conformitate cu Instrucțiunea privind modul de prezentare a rapoartelor în formă electronică la Banca Națională a Moldovei, aprobată prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 245/2019.”</p>	AmCham Moldova	5.	<p>În același timp, considerăm necesar de a prevedea o posibilitate alternativă de depunere a rapoartelor sau de corectare în eventualitatea unor deficiențe tehnice, în scopul evitării neclarităților și incertitudinilor în acțiuni la momentul raportării.</p>	<p>Comentariu: Menționăm că pct.6 a fost renumerotat în pct.7. Aceste prevederi se vor expune în Instrucțiunea privind modul de prezentare a rapoartelor în formă electronică la Banca Națională a Moldovei, aprobată prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei</p>

				nr.245/2019, care actualmente se află în proces de actualizare și va fi consultată public.
Pct. 9 (renumerotat în pct. 10): „9. Indicatorii ce conțin semnul (-) se reflectă ca valori negative, ceilalți indicatori se reflectă ca valori pozitive, cu excepția cazului când se constată soldul opus celui ordinar pentru valorile necesare a fi raportate.”	Ministerul Finanțelor al RM	6.	La pct.9 din Instrucțiune, întru asigurarea unui limbaj simplu, clar și concis, precum și pentru a exclude orice echivoc, se propune revizuirea textului acestuia prin delimitarea clară a indicatorilor și a valorilor ce urmează a fi indicate ca valori negative în sensul soldului opus celui ordinar pentru valorile necesare a fi raportate (spre exemplu: profit/pierdere) și a celor a căror valoare urmează a fi scăzută la formarea anumitor solduri (spre exemplu: scăderea cuantumului provizioanelor la formarea soldului activelor).	Comentariu: Menționăm că pct.9 a fost renumerotat în pct.10. Textul: „ , cu excepția cazului când se constată soldul opus celui ordinar pentru valorile necesare a fi raportate” se exclude.
Pct. 11 (renumerotat în pct. 13): „Nerespectarea prevederilor instrucțiunii atrage după sine dreptul autorității de supraveghere de aplicare a sancțiunilor prevăzute la art.24 din Legea nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancaară (în continuare - Legea nr. 1/2018).”	Balkanica SRL	7.	Se propune completarea cu o nouă propoziție cu următorul cuprins: „Prima sancțiune ce se aplică este un avertisment în scris.”	Nu se acceptă Menționăm că pct.11 a fost renumerotat în pct.13. BNM decide ce sancțiuni să aplice în funcție de gravitatea încălcării depistate în limitele prevăzute de Legea nr.1/2018.
Anexa nr.1: Date de contact: „Numele, prenumele și telefonul executorului”	Balkanica SRL	8.	Se propune substituirea cuvântului „executorului” cu cuvântul „executantului”, inclusiv pentru a se	Nu se acceptă Se consideră că acest termen este potrivit în contextul raportării.

			evita confuziile cu executorii judecătorești.	
Anexa nr. 2: Cod rând 080 – „Provizioane pentru pierderi din împrumuturi neachitate la termen (-)”	OCN „Expert Leasing & Finance” SRL	9.	Se propune a fi completat cu următorul text: „provizioane pentru pierderi din contractele de leasing neachitate la timp”.	Se acceptă Rândul 80 se expune în următoarea redacție: „provizioane pentru pierderi din împrumuturi/ contracte de leasing financiar neachitate la timp”.
	AmCham Moldova		Nu specifică dacă se includ aici și provizioanele calculate pentru contractele de leasing financiar. Respectiv, propunem următoarea redacție: „Provizioane pentru pierderi din împrumuturi / leasing financiar neachitate la termen (-)”.	
Anexa nr. 2, pct.2 la Modul de întocmire: „2. Activele, datoriile, cheltuielile și veniturile se recunosc, se evaluează și se contabilizează în baza principiilor contabilității de angajamente, periodicității, continuității activității, separării patrimoniului și datoriilor, necompensării, consecvenței prezentării și caracteristicilor calitative.”	AmCham Moldova	10.	Acele OCN-uri care țin contabilitatea în baza IFRS au elemente de venituri care sunt recunoscute după metoda de casă. Astfel, propunem următoarea redacție: „Activele, datoriile, cheltuielile și veniturile se recunosc, se evaluează și se contabilizează în baza principiilor contabilității de angajamente sau a metodei de casă, după cum este specificat în Politicile contabile ale OCN,...”.	Nu se acceptă Toate entitățile, conform instrucțiunii în vigoare, urmează să aplice SNC în scop de raportare la autoritatea de supraveghere.
Anexa nr. 3, cod rând 072: „cheltuieli din constituirea provizioanelor”	AmCham Moldova	11.	Întrucât SNC nu prevede conturi separate pentru venituri din decontare și cheltuieli din constituirea provizioanelor, este necesară implementarea tehnică a modificării, care implică investiții și resurse (tehnice, umane și	Se acceptă Rândurile 071 și 072 vor fi excluse din raport, se va păstra doar rândul 070 „Rezultatul net din constituirea și decontarea provizioanelor”.

			financiare) semnificative, care în final nu acoperă beneficiul oferit. Prin urmare, propunem păstrarea doar a poziției „Rezultatul net din constituirea și decontarea provizioanelor, total”.	
Anexa nr. 3	AmCham Moldova	12.	În politicile contabile și în rapoartele OCN sunt și active extra-bilanțiere – se propune ca rapoartele prezentate să cuprindă doar pozițiile bilanțiere, astfel încât cifrele raportate în bilanțul contabil să fie comparabile cu celelalte anexe.	Comentariu: BNM, în calitate de autoritate de supraveghere, decide ce indicatori sunt necesari de a fi raportați. Menționăm că Raportul privind elementele contabile extrabilanțiere (F nr.109) a fost deja exclus din Instrucțiune.
Anexa nr. 3 și nr. 5, coloana 3 cu conținutul: „Perioada de gestiune în anul precedent”	Balkanica SRL	13.	Se propune specificarea, la subsol, o notă, cu următorul cuprins: „Indicatorii din coloana „Perioada de gestiune în anul precedent” se vor specifica în măsură în care au fost determinați în rapoartele OCN din anul precedent, dar nu mai târziu decât perioada care începe din 01.01.2024.”. În caz contrar, raportorii nu vor avea de unde culege unele date (se are în vedere perioada de până la 01.01.2024), or în proiectul de hotărâre de abia se oferă indicații privind modul de determinare a unora dintre acestea. De asemenea, raportarea pentru perioada precedentă care nu avea indicatori asemănători, contravine caracterului (obligatoriu)	Nu se acceptă Coloana 3 va fi redenumită în „Perioada de gestiune precedentă (perioada 01.01.-31.12. a anului precedent)”. Indicatorii solicitați în rapoartele din anexele nr. 3 și nr. 5 nu sunt noi, ei se bazează pe evidența contabilă existentă.

			previzibilității normei, lipsa căruia determină violarea principiului securității raporturilor juridice.	
Anexa nr. 5, formularul OCN0104	AmCham Moldova	14.	Se propune suplینirea secțiunii 2 „Fluxuri de numerar din activitatea de investiții și financiară” cu două elemente: Ȋncasări din eliberarea depozitelor și Plăți privind plasarea depozitelor.	Nu se acceptă Acele date se vor raporta în rândul 270, actualmente BNM nu consideră necesar de a fi raportate separat.
Anexa nr. 5, cod rând 270: „Alte Ȋncasări (plăți) din activitatea de investiții și financiară (+/-)”	AmCham Moldova	15.	Urmează a fi clarificată Ȋntrebarea cu privire la completarea rândului 270 și anume „dividende plătite”. Ȋn SNC „Prezentarea situațiilor financiare” este indicat: „145. Ȋn rândul 170 „Dividende plătite” se reflectă sumele dividendelor plătite proprietarilor.”, respectiv, urmează a fi specificat dacă vor fi indicate sumele inclusiv impozitul reținut la sursă sau nemijlocit suma netă transferată proprietarilor.	Comentariu: Sumele vor fi reflectate după reținerea impozitului. Pct.5 subpct.5) lit.b) se expune Ȋn următoarea redacție: „dividendele plătite nete”.
	OCN Sebo Credit SRL		Cu privire la completarea rândului 270 „Alte Ȋncasări (plăți) din activitatea de investiții și financiară” din OCN0104 și anume Ȋn Structura și modul de Ȋntocmire, punctul 5, la explicația a ceea ce se include Ȋn rândul 270, este inclus punctul b) „dividende plătite”, solicităm să specificați care sumă trebuie să fie inclusă - suma netă efectiv achitată/transferată proprietarilor sau suma brută, inclusiv și impozitul	

			reținut la sursa de plată din suma achitată/transferată proprietarilor. În SNC “PREZENTAREA SITUAȚIILOR FINANCIARE” nu este clar indicată ce sumă se include în acest rând - suma netă sau brută, în SNC este indicat doar: „145. În rândul 170 "Dividende plătite" se reflectă sumele dividendelor plătite proprietarilor.”.	
Anexa nr. 6, formular OCN0105, grupa 1, cap. 6 și grupa 2, cap.3: „INSTRUMENTE FINANCIARE DERIVATE”	AmCham Moldova	16.	Se prevăd instrumentele financiare derivate. Se propune excluderea acestora, deoarece SNC nu reglementează aceste elemente, ele fiind reglementate de IFRS.	Comentariu: Pozițiile ce prevăd instrumente financiare derivate vor fi blocate.
Anexa nr. 6: Structura și modul de întocmire a Raportului, pct.2 subpct.2) lit.b) a) „organele administrației publice locale includ administrațiile publice a căror competență cuprinde numai o unitate administrativă locală, inclusiv organizațiile necomerciale controlate și finanțate de către organele administrației publice locale (conform Sistemului Conturilor Naționale).” Pct.3 subpct.2) lit.a) a) „obligațiunile și alte tipuri de valori mobiliare, inclusiv recipisele depozitare	Balkanica SRL	17.	În conținutul proiectului se utilizează termeni diferiți pentru aceleași autorități publice. În acest sens, este necesară unificarea terminologiei și expunerea acesteia potrivit terminologiei legale (art.1 din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală) și anume expunerea în tot cuprinsul textului: „autorități ale administrației publice locale”.	Se acceptă

asupra acestor valori mobiliare, și anume: obligațiuni de stat, bonuri de trezorerie, obligațiuni emise de autoritățile administrației publice locale, certificate ale Băncii Naționale și ale altor instituții financiare etc.;"				
Anexa nr.6, Structura și modul de întocmire a Raportului, pct.2 subpct.1) lit.b): „1) Toate unitățile rezidente ale Republicii Moldova se grupează în următoarele sectoare instituționale: b) mediul financiar nebancar cuprinde următoarele componente:”	Balkanica SRL	18.	Se propune completarea cu o nouă literă luată între paranteze, cu următorul cuprins: „furnizorii de servicii de finanțare participativă – persoane juridice definite potrivit Legii nr.181/2023”. Legea nr.181/2023 privind serviciile de finanțare participativă, în preambul, conține scopul acesteia, și anume de a susține și a oferi o alternativă <u>de finanțare</u> pentru întreprinderile nou-înființate, întreprinderile mici și mijlocii și pentru autoritățile administrației publice locale, prin intermediul platformelor de finanțare participativă. Prin urmare, furnizorii serviciilor de finanțare participativă, de asemenea, vor face parte (de la înregistrare) din „mediul financiar nebancar”.	Se acceptă Pct. 2 subpct.1) lit.b) se va completa cu următorul text: „(vii) furnizorii de servicii de finanțare participativă – persoane juridice definite potrivit Legii nr.181/2023 privind serviciile de finanțare participativă.”.
Anexa nr.6, Structura și modul de întocmire a Raportului, pct.2 subpct.4) alin.(ii): „4) Alte sectoare rezidente care cuprind următoarele subsectoare:	Balkanica SRL	19.	Cuvintele „întreprinderile individuale” se propun a fi substituite cu cuvintele „întreprinzătorii individuali”. Întreprinderile individuale înregistrate anterior în registrul	Se acceptă

<p>(ii) persoanele fizice care practică activitate în cadrul asociațiilor de persoane fără personalitate juridică și sunt producători de bunuri și/sau servicii pentru piață, și anume întreprinderile individuale, gospodăriile țărănești, deținătorii de patentă, notarii, avocații, executorii judecătorești etc.;</p>			<p>persoanelor juridice au devenit întreprinzători individuali odată cu intrarea în vigoare a Legii nr.220/2007 cu privire la înregistrarea de stat a persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali, fără a fi obligate să se reînregistreze.</p>	
<p>Anexa nr. 6, Structura și modul de întocmire a Raportului, pct.4 subpct.5) (renumerotat în subpct. 4)), lit.e): „e) rezerve din reevaluare – sume aferente diferențelor din reevaluarea imobilizărilor corporale, imobilizărilor necorporale și investițiilor financiare pe termen lung.”</p>	<p>Ministerul Finanțelor al RM</p>	<p>20.</p>	<p>Ținând cont de prevederile Ordinului Ministerului Finanțelor nr.118/2013 privind aprobarea Standardelor Naționale de Contabilitate, se va expune în următoarea redacție: „rezerve din reevaluare – suma surplusului de reevaluare stabilit în urma reevaluării imobilizărilor corporale.”.</p>	<p>Se acceptă</p>

<p>Anexa nr. 6, Particularități de întocmire a raportului, pct. 5: „5.Penalitățile și dobânzile de întârziere se includ în rândul 2.5.3.0.0.0. În cazul dacă sumele respective sunt parte a activelor entității de raportare, sumele se includ în rândul respectiv cu semnul negativ.”</p>	<p>AmCham Moldova</p>	<p>21.</p>	<p>Solicităm corectarea pct. 5, deoarece rândul 2.5.3.0.0.0. e rândul aferent profitului. Tot aici, propunem revizuirea pct. 6 aferent controalelor pe verticală, întrucât există erori.</p>	<p>Se acceptă Pct. 5 se expune în următoarea redacție: „Penalitățile și dobânzile de întârziere se reflectă ca parte a profitului/pierderii entității și se includ în rândul 2.5.3.0.0.0. (nu se vor reflecta în compartimentele de mai sus). În cazul dacă sumele respective sunt parte a activelor entității de raportare, sumele se includ în rândul respectiv cu semnul negativ.”.</p>
<p>Anexa nr. 7, formularul OCN0106, col. 9: „9. Valoarea creditului”</p>	<p>AmCham Moldova</p>	<p>22.</p>	<p>Urmează a fi clarificat modul de indicare a datelor în cazul contractelor de tip „Linie de credit” și contractelor de împrumut de tip „Peer to Peer”, dacă se indică în linie separată la același contract fiecare trageră (în cazul „Peer to Peer” pot avea loc și câte 4-5 trageri săptămânal, iar durata este de 4 ani).</p>	<p>Comentariu: Pentru liniile de credit se va indica suma creditului aprobată. Pct. 10 se expune în următoarea redacție: „În coloana 9 se indică suma creditului/liniei de credit aprobată în moneda contractului. În cazul în care contractul este multivalutar, se includ în raport rânduri separate pentru fiecare sumă în moneda și cu condițiile stipulate în contract.”.</p>
<p>Anexa nr. 7, formularul OCN0106, col. 11: „11. Rata dobânzii anuale (%)”</p>	<p>AmCham Moldova</p>	<p>23.</p>	<p>Urmează a fi clarificat modul de indicare a dobânzii flotante, de exemplu în cazul împrumuturilor de tip „Peer to Peer”.</p>	<p>Comentariu: Se va indica rata dobânzii aplicată pentru ultima zi a perioadei de raportare.</p>
<p>Anexa nr. 8, secțiunea 2.2 și secțiunea 3.2:</p>	<p>AmCham Moldova</p>	<p>24.</p>	<p>Se propune includerea „directorilor de direcții/ șefi de departamente” în</p>	<p>Nu se acceptă</p>

„membri ai organului executiv”			aceeași poziție cu membrii organului executiv. În situația în care organul executiv este format doar din administrator (majoritatea OCN-urilor), iar în componența consiliului este doar administratorul în calitate de persoana inclusă în lista de state, remunerarea administratorului va fi evidentă fără calcule suplimentare. Considerăm drept sensibilă divulgarea informației confidențiale cu privire la remunerarea anumitor funcții din cadrul OCN (prin raportarea către BNM, în cadrul căreia angajații BNM vor avea acces la astfel de date), urmând a fi tratată în mod corespunzător.	Canalul de raportare al BNM este securizat și accesibil doar persoanelor autorizate. În scop de păstrare a confidențialității datelor se va asigura accesul restricționat asupra raportului atât la nivel de OCN, cât și la nivelul BNM.
Anexa nr. 8, formularul OCN0107, rândul nr.15: „15. Numărul plângerilor înregistrate de OCN, în perioada de raportare”	AmCham Moldova	25.	Este important să stabilim un mecanism clar de definire a unei solicitări din partea clientului drept o plângere, care urmează a fi raportată conform anexei 8. Mai multe detalii sunt necesare pentru a face distincția între solicitările clienților și plângeri.	Comentariu: Pentru claritate vom substitui cuvântul „plângerilor” cu „reclamațiilor”. Obligațiile de înregistrare, respectiv, de soluționare sunt prevăzute în Legea privind contractele de credit pentru consumatori nr. 202/2013.
Anexa nr. 8, formularul OCN0107, rândurile nr. 16 și 17: „16. Numărul fraudelor înregistrate de OCN în perioada de raportare”	AmCham Moldova	26.	Atestarea unei tranzacții în calitate de fraudă urmează a fi efectuată de către organele abilitate. Urmează a fi clarificat dacă vor fi raportate ca fraude doar acele tranzacții atestate prin acte confirmative.	Comentariu: Conform art. 5 alin. (7) din Legea 1/2018, OCN elaborează și aprobă Regulamentul privind cadrul de administrare a activității organizației de

<p>„17. Valoarea totală a fraudelor cauzate OCN în perioada de raportare”</p>				<p>creditare nebanară care conține prevederi privind administrarea riscurilor și continuitatea activității, care trebuie să prevadă mecanismul de identificare și înregistrare a cazurilor de fraudă atât externe, cât și interne.</p>
<p>Anexa nr. 8, Structura și modul de întocmire, pct. 4: „4. În rândul 4 se reflectă numărul total al contractelor de credit acordate și care sunt active la sfârșitul perioadei de raportare, inclusiv cu indicarea numărului de contracte încheiate cu persoane fizice și persoane afiliate.”</p>	<p>AmCham Moldova</p>	<p>27.</p>	<p>Propunem suplinirea pct. 4 și expunerea în următoarea redacție: „În rândul 4 se reflectă numărul total al contractelor de credit acordate, care sunt active și nu sunt casate la sfârșitul perioadei de raportare, inclusiv cu indicarea numărului de contracte încheiate cu persoane fizice și persoane afiliate”, întrucât creditele casate nu fac parte din valoarea bilanțieră a portofoliului de credite după momentul casării. Prin analogie, este necesară aceeași suplinire („și nu sunt casate”) și la pct. 5, 6, 7, 8.</p> <p>Este necesară clarificarea modalității de raportare a valorii contractelor acordate pe parcursul perioadei în contextul liniilor de credit, cu raportarea valorii contractuale/ valoarea limitei aprobate sau valoarea efectiv debursată în baza liniei de credit în perioada raportată.</p>	<p>Comentariu: Prin definiție un credit casat nu poate fi considerat activ.</p> <p>În cazul liniilor de credit/limitelor aprobate, pentru rândul 4 se va lua în considerare contractul aferent liniei de credit, iar ca valoare în rândul 5 se va indica valoarea trasă aferentă fiecărei tranșe (numărul, valoarea tragerii etc.), adică valoarea efectiv debursată în baza liniei de credit în perioada raportată.</p>

Anexa nr. 9	Rapidfinance SRL	28.	<p>Dacă nu există informație cu privire la categoria din coloană sau categoria indicată în coloană nu se aplică activității noastre, aplicăm următorul semn („-”) în raport? Sau alt semn?</p>	<p>Comentariu: Dacă modul de completare nu prevede altfel, celulele (coloanele) date vor rămâne necompletate.</p>
			<p>Raportul va fi furnizat cu date despre clienții cărora li s-a acordat un credit din prima zi a lunii până în ultima zi a lunii de raportare sau raportul va conține informația despre toți debitorii pe perioada 01.01.2024 la 30.01.2024?</p>	<p>Comentariu: Raportul va conține informația cu privire la toate contractele active. Astfel, în cazul primei raportări, conform celor indicate în proiect, raportul va conține informația cu privire la toate creditele nebankare acordate (indiferent de perioada în care au fost acordate) și care sunt/au fost active în perioada 01 ianuarie - 31 martie.</p>
<p>Anexa nr. 9, Modul de întocmire, pct. 2: „În sensul prezentului raport, contract activ presupune orice contract de credit nebankar acordat/contract de leasing financiar acordat (în continuare - contract) care a fost în vigoare cel puțin 1 zi în perioada de raportare. Raportul va include inclusiv informații pentru contractele a căror obligații ale debitorului au fost stinse/cesionate în perioada raportată. Contractele a căror obligații ale debitorului au fost stinse/cesionate urmează a fi excluse din acest raport începând</p>	AmCham Moldova	29.	<p>Este necesară specificarea creditelor casate (prin includerea „/casate” după sintagma „stinse/cesionate”), întrucât acestea nu fac parte din valoarea bilanțieră a portofoliului de credite după momentul casării.</p>	<p>Se acceptă</p>

cu următoarea perioadă de gestiune.”				
Anexa nr. 9, Modul de întocmire, pct.6, categoria 11: „11 - persoane juridice rezidente, inclusiv persoane fizice care practică activitate de întreprinzător, inclusiv în baza patentei de întreprinzător sau persoanele care desfășoară servicii profesionale, precum și persoanele care practică activitate profesională în sectorul justiției, cu excepția”	Ministerul Finanțelor al RM	30.	La categoria 11, după cuvintele „persoane fizice” se va completa cu cuvântul „rezidente”, iar textul ”, cu excepția” se va exclude.	Se acceptă parțial La pct. 6, categoria 11 se expune în următoarea redacție: „11 - persoane juridice rezidente, inclusiv persoane fizice rezidente care practică activitate de întreprinzător, inclusiv în baza patentei de întreprinzător sau persoanele care desfășoară servicii profesionale, precum și persoanele care practică activitate profesională în sectorul justiției, cu excepția IMM care se raportează cu codul 13;”.
Anexa nr. 9, Modul de întocmire, pct.6, categoria 12: „12 - persoane juridice nerezidente, inclusiv persoane fizice care practică activitate de întreprinzător sau alt tip de activitate”	Ministerul Finanțelor al RM	31.	La categoria 12, după cuvintele „persoane fizice” se va completa cu cuvântul „nerezidente”.	Se acceptă
Anexa nr. 9, Modul de întocmire, pct. 8: „8. În coloana 6 Codul unic al contractului se indică codul de identificare unic atribuit creditului nebanca/leasingului financiar acordat. În scopul asigurării unicității în cadrul sistemului financiar nebanca, codul unic al creditului va începe cu codul OCN	AmCham Moldova	32.	Urmează a fi clarificat dacă codul unic al contractului va fi utilizat doar în scop de raportare sau și în contractele și documentele aferente semnate cu clienții.	Comentariu: Codul unic al contractului de credit/leasing financiar pentru BNM este necesar doar în scop de raportare. Folosirea acestui cod în alt scop decât raportarea nu are caracter imperativ.
	OCN Sebo Credit SRL	33.	În tabel în coloana 6 este indicat „Codul unic al creditului”, iar în	Se acceptă

<p>individual, atribuit/comunicat de către autoritatea de supraveghere, fiind urmat, după caz, de numărul contului analitic sau numărul și data contractului aferent creditului nebancaar/leasingului financiar. Codul unic al creditului poate fi atribuit o singură dată și nu poate fi modificat, inclusiv în cazul modificării condițiilor/prelungire/restructurare a creditului nebancaar/leasingului financiar.”</p>			<p>Modul de întocmire este indicat la punctul 8 „Codul unic al contractului”, Vă rugăm să modificați corespunzător.</p>	<p>Modificat în „codul unic al contractului”.</p>
<p>Anexa nr. 9, Modul de întocmire, pct.10: „În coloana 8 Suma contractului, se indică suma, în lei moldovenești. În cazul în care creditul acordat în lei moldovenești este atașat la cursul unei valute, se va indica valoarea creditului echivalent în lei moldovenești în conformitate cu pct.8 din instrucțiune.”</p>	<p>OCN EASY CREDIT SRL</p>	<p>34.</p>	<p>Vă rog sa ne comunicați care este codul atribuit companiei OCN EASY CREDIT SRL.</p>	<p>Comentariu: Codurile se vor expedia fiecărui OCN în mod individual.</p>
<p>Anexa nr. 9, Modul de întocmire, pct.14: „În coloana 12 Dobânda anuală efectivă (%) (DAE) se reflectă rata anuală efectivă la data acordării potrivit prevederilor contractuale, în conformitate cu</p>	<p>AmCham Moldova</p>	<p>35.</p>	<p>Se menționează că pentru contractele în alte valute decât MDL se indică valoarea creditului echivalent în lei moldovenești în conformitate cu pct. 8 din instrucțiune, adică la cursul BNM la data raportării. Propunem includerea posibilității raportării contractelor în alte valute decât în MDL - „echivalent în lei la cursul BNM la data acordării creditelor”.</p>	<p>Se acceptă Pct. 10 se expune în următoarea redacție: „În coloana 8 Suma contractului, se indică suma în moneda specificată în contract.”.</p>
	<p>AmCham Moldova</p>	<p>36.</p>	<p>DAE – este o formulă matematică calculată la momentul prezentării ofertei de credit și/sau semnării contractului de credit. DAE-ul este util doar în procesul de analiză a ofertelor oferite de către OCN și necesar la semnarea contractului de credit. Respectiv, stocarea acestuia</p>	<p>Comentariu: Acest indicator se completează pentru toate creditele acordate după intrarea în vigoare a actelor normative în care acesta este stabilit.</p>

prevederile din pct.7 al instrucțiunii.)”			la nivel de credit individual nu a fost necesară pentru OCN, or aceasta nu aduce nicio plus valoare activității practicate.	
Anexa nr.9, Modul de întocmire, pct.16 (renumerotat în pct. 17), categoria 12: „12 - persoane fizice care practică activitate (inclusiv întreprinzătorii individuali, gospodăriile țărănești, deținătorii de patentă, notari, avocați, executori judecătorești, etc.)”	Ministerul Finanțelor al RM	37.	La pct.16 ce ține de completarea cu ramura/domeniul indicat de debitor la scopul creditului nebancar/leasing, la categoria 12, se propune următoarea redacție: „persoane fizice care practică o anumită activitate, după cum sunt definite la art.3 pct.9 lit.b) și pct.10 lit.b) din Legea nr.62/2008 privind reglementarea valutară”.	Se acceptă
Anexa nr. 9, Modul de întocmire, pct.17 (renumerotat în pct.18): „....Cu referire la bunurile imobile, la determinarea tipului de garanție, OCN va ține cont de următoarele: (1) la categoria bunurilor imobile cu destinație locativă se referă încăperile locative (apartamente, camera în cămin), case individuale de locuit și alte locuințe ocupate de proprietari sau de locatarii locuințelor; (2) la categoria terenurilor se referă loturile de teren, fără construcții înregistrate în Registrul bunurilor imobile, cu destinație pentru construcții, agricol, grădină, teren neproductiv, lot pomicol, destinație specială, teren amenajat, teren cu modul de	Balkanica SRL	38.	Se propune substituirea cuvântului „ocupate” cu cuvântul „deținute”, iar în privința „modurilor de folosință” a terenurilor să fie menționat că „se vor specifica reieșind din modurile de folosință înregistrate în Registrul bunurilor imobile”. Menționăm, că modurile de folosință specificate în proiectul de hotărâre diferă de modurile de folosință ale terenurilor aprobate prin Ordinul directorului general al Agenției Relații Funciare și Cadastru nr. 17 din 19.05.2021 „Cu privire la aprobarea clasificatorului terenurilor după categoria de destinație și folosință”, precum și de modurile de folosință stabilite în Codul funciar, și în versiunea în	Nu se acceptă Intenția este de a avea un cadru similar de raportare cu cel bancar, astfel, se păstrează cuvântul „ocupate” pentru a asigura comparabilitatea datelor. În cazul sistemului bancar, raționamentul specificării date este condiționată de definiția de „bun imobil cu destinație locativă” care este indicată în pct.3 la Regulamentul 111/2018 cu privire la tratamentul riscului de credit pentru bănci potrivit abordării standardizate. Menționăm că scopul normei nu este evaluarea bunurilor imobile conform clasificării acestora în baza legislației cadastrale, ci

<p>folosință cale de comunicație, teren cu modul de folosință fondul forestier, teren cu modul de folosință fondul apelor, teren cu modul de folosință pentru exploatarea miniere; (3) la categoria bunurilor imobile cu destinație comercială se referă restul bunurilor imobile ce nu sunt menționate la subpct. (1), (2), inclusiv blocurile locative, plantațiile multianuale înregistrate în Registrul bunurilor imobile.”</p>			<p>proiect (noul Cod funciar care se află în procedură de adoptare). Totodată, menționăm, că modurile de folosință: „cale de comunicație”, „fondul forestier”, „fondul apelor” sunt specifice terenurilor care sunt apreciate de lege ca aparținând domeniului public (a se vedea Legea nr.29/2018), care este exclus din circuitul (nu poate fi gajat).</p>	<p>evaluarea acestora în scopul atribuirii unei anumite categorii de risc.</p>
<p>Anexa nr. 9, Modul de întocmire, pct.27 (renumerotat în pct. 29): „În coloana 41 (renumerotată în coloana 43) Suma tranșelor calculate se indică suma tranșelor care urmau a fi achitate de către debitor la principal conform graficului actual indicat în contractul de credit nebanca/ leasing de la eliberarea acestuia până la data de raportare. În cazul liniilor de credit nebanca se indică diferența dintre suma contractului de credit nebanca și limita maximă acceptată la data de raportare, conform contractului de credit nebanca.”</p>	<p>OCN Sebo Credit SRL</p>	<p>39.</p>	<p>Coloana 41 “Suma tranșelor calculate”: se indică suma la principalul din tranșele la care termenul de achitare este mai mic sau egal cu ziua de raportare, respectiv suma de principal din tranșa curentă nu se include în această coloană?</p>	<p>Comentariu: Se vor indica suma tranșelor care au ajuns la scadență conform graficului indicat în contractul de credit, până la data de raportare. Cu scop de precizare, menționăm că perioada de calcul a tranșei nu neapărat coincide cu perioada integrală a ultimei luni inclusă în raport (dacă data scadenței este mai mică decât finele perioadei de raportare, zilele dintre aceste 2 date vor fi incluse în raportarea următoare, ex. un credit pentru care data scadenței este data de 23, în trimestrul III se vor include toate tranșele calculate până la data de 23 septembrie, respectiv, tranșa calculată pentru perioada</p>

				23 septembrie-22 octombrie se va include deja în trimestrul IV).
Anexa nr. 9, Modul de întocmire, pct.27 și 28 (renumerotate în pct. 29 și 30)	AmCham Moldova	40.	Suma tranșelor calculate - necesită ajustări în sistemele informaționale pentru a fi calculate, actualizate lunar, stocate și ulterior exportate din baza de date. Constatăm o situația similară și pentru suma tranșelor achitate.	Comentariu: Considerăm că aceste tranșe sunt elementare pentru o evidență, în primul rând, pentru OCN și trebuie să fie reflectate obligatoriu, indiferent de momentul acordării creditului. Totodată, se acordă un termen suplimentar pentru intrarea în vigoare a hotărârii pentru implementare și raportare.
Anexa nr. 9, Modul de întocmire, pct.28 (renumerotat în pct. 30): „În coloana 42 (renumerotată în col. 44) Suma tranșelor achitate se indică suma tranșelor achitate de facto de către debitor la principal de la data eliberării creditului până la data de raportare. În cazul liniilor de credit nebanca se indică diferența dintre suma contractului de credit și soldul neachitat conform acestuia la data de raportare.”	Rapidfinance SRL	41.	În coloana 42, care tranșe sunt necesar de indicat? Tranșele cu privire la credit sau tranșele în privința dobânzii?	Comentariu: În coloana 42 (renumerotată în col. 44) se indică suma tranșelor achitate de facto de către debitor <i>la principal</i> . Prin „principal” se va înțelege „corpul creditului”.
Anexa nr. 9, Modul de întocmire, pct.29 și 32 (renumerotate în pct. 31 și 34): „În coloana 43 (renumerotată în col.45) Zile restante la credit	Rapidfinance SRL	42.	În coloana 43, se va indica numărul de zile restante privind datoria principală? Iar în coloana 46 numărul de zile restante la plata dobânzii?	Comentariu: Confirmăm faptul că în coloana 43 (renumerotată în coloana 45) se va indica numărul de zile de întârziere la plata tranșelor

<p>nebancar/ leasing se indică numărul de zile de întârziere la plata tranșelor, calculate de la ziua în care urma să fie achitată prima tranșă restantă. Se indică „0” pentru contractele care nu au înregistrate restanțe la plata tranșelor.”</p> <p>„În coloana 46 (renumerotată în col.48) Zile restante la dobândă se indică numărul de zile de întârziere la plata dobânzilor, calculate (dacă există restanță) de la ziua în care urma să fie achitată prima plată a dobânzii restante. Se indică „0” pentru contractele care nu au înregistrate restanțe la plata dobânzilor.”</p>				<p>creditului (corpul creditului), iar în coloana 46 (renumerotată în coloana 48) numărul de zile de întârziere la plata dobânzilor calculate, dacă acestea există, în caz contrar coloanele se vor completa cu „0” (zero).</p>
<p>Anexa nr. 9, Modul de întocmire, pct.30 (renumerotat în pct. 32):</p> <p>„În coloana 44 (renumerotată în col. 46) Suma dobânzilor calculate se indică suma dobânzii calculate efectiv de la data eliberării creditului nebanca</p> <p>r/ leasing conform graficului indicat în contractul de credit nebanca</p> <p>r/ leasing până la data de raportare, inclusiv dobânda sporită la partea datoriilor restante, în cazul existenței acesteia.”</p>	<p>OCN Sebo Credit SRL</p>	<p>43.</p>	<p>Coloana 44 “Suma dobânzii calculate”: se indică suma la dobânda calculată la data de raportare, iar din rata curentă se adaugă doar dobânda calculată până la data de raportare?</p>	<p>Comentariu:</p> <p>În coloana 44 (renumerotată în coloana 46) se indică suma dobânzii calculate de la data eliberării creditului nebanca</p> <p>r/ leasing financiar până la ultima dată a plății din perioada de raportare conform graficului indicat în contractul de credit nebanca</p> <p>r/leasing financiar.</p>

<p>Anexa nr. 9, coloana 48 și 49: „48. Acordul subiectului istoriei de credit”; „49. Informație privind istoriile de credit”</p>	AmCham Moldova	44.	<p>Sunt irelevante, odată ce verificarea cel puțin în unul din birourile istoriilor de credit este obligatorie.</p> <p>Coloana 48 „Acordul subiectului istoriei de credit”. Conform Legii nr. 122/2008 privind birourile istoriilor de credit, art. (6) alin. (2), și Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, art.5 alin. (5) lit. e), considerăm că urmează a fi exclusă coloana 48, deoarece pentru prelucrarea datelor cu caracter personal nu este necesar acordul subiectului istoriei de credit.</p>	<p>Comentariu: Coloana 48 „Acordul subiectului istoriei de credit” se va exclude.</p>
<p>Anexa nr. 9, Modul de întocmire, pct.36 (renumerotat în pct.37): „În coloana 50 (renumerotată în col.51) Informația privind cesiunea de creanță se indică valoarea creanței cesionate aferente contractului de credit nebancaar (cu excepția leasingului) cu drept de încasare transmise persoanei terțe.”</p>	AmCham Moldova	45.	<p>„Se indică valoarea creanței cesionate aferente contractului de credit nebancaar (cu excepția leasingului financiar) cu drept de încasare transmise persoanei terțe”. Urmează a fi clarificat dacă semnificația „cu drept de încasare”, reprezintă suma pe care OCN are dreptul să o încaseze de la cesionar sau suma care cesionarul are dreptul să o încaseze ulterior de la debitor. De asemenea, urmează a fi stabilit modul de raportare în cazul cesiunii contractelor de leasing.</p>	<p>Comentariu: Se referă la suma pe care cesionarul are dreptul să o încaseze ulterior de la debitor. Pentru contractele de leasing nu pot fi astfel de cesiuni.</p>
<p>Anexa nr. 9, coloana 53 (renumerotată în col. 54): „53. Raportul serviciul datoriei/Total venit (RSDV)”</p>	AmCham Moldova	46.	<p>RSDV – nu există date structurate și salvate aferente fiecărui credit, odată ce calcularea acestuia a fost necesară doar în procesul de analiză a dosarului și a fost inclusă doar</p>	<p>Comentariu: RSDV – este partea procesului și dosarului de aprobare a finanțării din data intrării în vigoare a</p>

			<p>condiția nedepășirii unui anumit nivel fără a fi necesară calcularea exactă a acestui indicator și salvarea pentru raportări ulterioare.</p>	<p>Regulamentului 20/5 din 20.05.2022.</p> <p>Totodată, se acordă un termen suplimentar cu intrarea în vigoare a instrucțiunii la data de 01.07.2024, timp suficient pentru modificarea sistemelor interne conform noilor cerințe de raportare.</p>
<p>Anexa nr. 9, Modul de întocmire, pct.40 (renumerotată în pct. 41): „În coloana 54 (renumerotată în col. 55) Venitul net lunar al debitorului se indică, în cazul persoanelor fizice, venitul net mediu lunar al debitorului (și a co-debitorului dacă este prevăzut în contract) pentru ultimele 6 luni disponibile, dar nu mai mult de 12 luni până la depunerea cererii pentru credit nebancar/leasing financiar, cu caracter regulat și oficial (pentru care există dovezi documentare) utilizat la acordarea creditului, iar în cazul persoanelor juridice – profitul net mediu lunar, până la deducerea cheltuielilor de deservire a creditului/creditelor nebancare sau leasingului financiar (dobândă, comisioane, alte cheltuieli aferente creditelor), amortizării calculate pentru perioada de raportare și</p>	AmCham Moldova	47.	<p>1) Venitul net al debitorului – poate fi pusă în sarcina biroului de credit și/sau SFS în vederea raportării automatizate a acestui indicator pentru a nu opera în mod deschis cu date sensibile, acest lucru trebuie raportat doar securizat și doar automatizat utilizând API.</p> <p>2) În regulamentul privind creditarea responsabilă, în cazul în care debitorul nu poate confirma veniturile, pot fi utilizate metode alternative și anume: venitul minim pe economie și venitul calculat reieșind din istoria creditară anterioară. Respectiv, urmează a fi suplinită descrierea acestui indicator pentru a fi similară cu cea utilizată în regulamentul privind creditarea responsabilă.</p> <p>3) Regulamentul cu privire la clasificarea activelor de către</p>	<p>Comentarii:</p> <p>1) Nu se acceptă</p> <p>Canalul de raportare al BNM este securizat și accesibil doar persoanelor autorizate. În scopul păstrării confidențialității datelor, se va asigura accesul restricționat asupra raportului atât la nivel de OCN, cât și la nivelul BNM.</p> <p>2) Pct.40 (renumerotat în pct. 41) se va completa cu următoarea propoziție: „În cazul în care capacitatea de plată a debitorului a fost confirmată altfel decât prin intermediul rapoartelor/situațiilor financiare, și/sau documentelor ce confirmă mărimea salariului, și/sau veniturilor, coloana se completează cu „0”.”</p> <p>3) Nu se acceptă</p>

<p>impozitului pe venit. Nu se includ veniturile altor membri ai familiei debitorului și/sau veniturile fidejursorului, cu excepția cazurilor existenței co-debitorului.</p> <p>Venitul net lunar al debitorului se va calcula și se va raporta în baza informațiilor deținute de OCN la momentul acordării creditului nebancaar /leasingului financiar.”</p>		<p>organizațiile de creditare nebancaară, pct. 15 subpct. 1) prevede posibilitatea utilizării venitului debitorului confirmat altfel decât prin intermediul rapoartelor/situațiilor financiare în scopul provizionării. Prin urmare, solicităm alinierea definiției venitului net al debitorului din Instrucțiune cu prevederile Regulamentului, prin înlocuirea sintagmei „iar în cazul persoanelor juridice - profitul net mediu lunar, până la deducerea cheltuielilor de deservire a creditului/creditelor nebancaare sau leasingului financiar (dobândă, comisioane, alte cheltuieli aferente creditelor), amortizării calculate pentru perioada de raportare și impozitului pe venit” cu „iar în cazul persoanelor juridice și antreprenori–veniturile utilizate în scopul provizionării în conformitate cu Regulamentul cu privire la clasificarea activelor de către organizațiile de creditare nebancaară”.</p>	<p>Se consideră oportun păstrarea prevederilor actuale.</p>
---	--	--	---

	OCN Expert Leasing & Finance SRL	48.	Se propune a include și veniturile fidejursorului.	Nu se acceptă Fidejusiunea este obligația garantului (fidejursorului) asumată în folosul unui creditor cu scopul de a <u>garanta</u> obligația pe care debitorul o datorează creditorului.
Anexa nr. 9, Modul de întocmire, pct. 41 și 42 (renumerotat în pct. 42 și 43): „.....În cazul în care imobilul este gajat pentru două sau mai multe credite, valoarea acestuia se divizează proporțional pe aceste credite, în funcție de soldul creditelor la data raportării, astfel ca valoarea gajului să nu se dubleze.”	Balkanica SRL	49.	Se propune substituirea cuvântului „imobilul”, în tot cuprinsul proiectului, cu cuvintele „bun imobil”, la forma gramaticală corespunzătoare. În accepțiunea art.459 și art.460 din Codul civil modernizat, prin imobil se subînțelege terenul, iar construcțiile și încăperile sunt părți componente ale bunului imobil.	Se acceptă
Anexa nr.9, Modul de întocmire, pct. 43 (renumerotat în pct. 44): „În coloana 57 (renumerotată în col. 58) Perioada de grație (număr de luni) se indică cea mai mare perioadă de luni consecutive acordate drept grație la rambursare principalului, exprimată în număr de luni întregi. Dacă perioada de grație este mai mică de 15 zile, aceasta nu se va lua în calcul la numărul de luni acordate drept grație. Această coloană nu va	OCN Sebo Credit SRL	50.	În cazul unei linii de credit, în perioada în care clientul nu are obligația să achite principalul, această perioadă este considerată perioadă de grație, iar această perioadă se include în coloana 57 „Perioada de grație”?	Comentariu: Și în cazul unei linii de credit, perioada în care clientul nu are obligația să achite principalul, se va considera perioada de grație și se va indica numărul de luni în această coloană.

<p>suferi modificări pe toată durata de viață a creditului/leasingului, cu excepția cazului când se semnează un acord adițional la contractul de credit/leasing care acordă o perioadă de grație mai mare, urmând a fi raportată cea mai mare perioadă de grație conform ultimelor modificări.”</p>				
<p>Anexa nr. 10, formular 0109A.</p>	<p>AmCham Moldova</p>	<p>51.</p>	<p>Proiectul Hotărârii pentru aprobarea Instrucțiunii cu privire la raportarea OCN nu clarifică în mod explicit și aplicabilitatea Anexei nr. 2 la Hotărârea CNPF nr. 41/4 din 17.09.2018 prin care este aprobat Regulamentul cu privire la transparența structurii de proprietate a organizației de creditare nebancale. Din acest motiv, deducem că aceste dispoziții vor rămâne în vigoare, ceea ce ar duce la o dublare a obligațiilor de raportare. Or, dacă în cazul actualizării informațiilor rămâne aplicabil regulamentul aprobat de CNPF, atunci la raportarea anuală rezultă o neconcordanță și anume faptul că două acte normative prevăd același exercițiu de raportare anuală, însă ca proceduri diferite. În acest context, propunem ca BNM să aprobe un act normativ unic, care conține toate cerințele de raportare și</p>	<p>Comentariu: BNM va iniția modificări la Regulamentul nr. 41/4/2018 cu privire la transparența structurii de proprietate a organizației de creditare nebancale, astfel încât raportarea anuală să nu se dubleze.</p>

			<p>formularele necesare pentru raportare de către OCN privind deținătorii acesteia. În plus, vor fi reduse eforturile alocate de OCN pentru raportarea beneficiarilor efectivi/deținerilor $\geq 1\%$.</p> <p>Pe de altă parte, păstrarea acestor acte normative ar facilita completarea raportului către BNM, care se va efectua în baza chestionarelor semnate de către deținători.</p> <p>Prin urmare, este esențial să fie stabilite reglementări unitare privind raportarea transparenței structurii de proprietate, toate incluse într-un singur act normativ.</p>	
	OCN Nord Credit SRL		Nu are obiecții sau propuneri la proiect.	